

Матеріали міжнародної наукової конференції «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій» (м. Львів, 10-13 вересня 2020 р.). – Львів: Видавництво «СПЛОМ», 2020. – С.22-24.

ГРИБИ РОДУ *CHROMELOSPORIUM* CORDA
(PEZIZALES, ASCOMYCOTA, FUNGI) В УКРАЇНІ

Гавриш П.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

кафедра мікології та фітоїмунології

e-mail: havrysh.polina@gmail.com

Havrysh P. V. Species of *Chromelosporium* Corda (Pezizales, Ascomycota, Fungi) in Ukraine. Information about finds of *Chromelosporium carneum*, *C. fulvum*, *C. ochraceum*, and *C. terrestre* and their distribution in Ukraine is given.

Key words: Chromelosporium, Peziza, diversity, Ukraine

Рід *Chromelosporium* Corda з типом *C. ochraceum* був створений А. Кордою у 1833 р. Він об'єднує анаморфні гриби з *Botrytis*-подібними спороношеннями. Спороношення розвиваються на поверхні субстрату, пухкі, спочатку безбарвні, згодом темнішають, набуваючи рожевого, вохряного, синього, фіолетового, сірого чи коричневого кольору. Конідієносці прості або зібрані у синнеми, прямі, багаторазово розгалужуються в верхній частині. Конідіогенні клітини полібластичні, розташовані на термінальних ділянках конідієносців, циліндричні чи булавоподібні. Конідії несептовані, гіалінові, в масі – забарвленні, зазвичай сферичні, іноді еліпсоїдні, гладенькі або бородавчасті, утворюються поодинокі на дрібних зубчиках, що зникають після відділення конідії. Детальний опис роду, а також характеристики і ілюстрації видів, що до нього входять, можна знайти в статтях Г. Хенеберта і Р. Корфа [Hennebert 1973; Hennebert, Korf 1975], а також у монографії М. Елліса [Ellis 1976].

Представники роду є анаморфними гіфоміцетами, що розвиваються на зруйнованій деревині, листковому опаді і в ґрунті. Доволі часто вони трапляються в тепличних умовах, а також – на торфі при вирощуванні кімнатних рослин [Ellis, 1976; Hennebert 1973]. Рід входить до порядку Pezizales J. Schröt. і є анаморфою *Peziza* spp. Для деяких представників роду телеоморфа відома. Наприклад, *Peziza ostracoderma* Korf є статевою стадією розвитку гриба *Chromelosporium fulvum* (Link) McGinty, Hennebert & Korf. Для багатьох представників роду зв'язок з телеоморфою ще треба з'ясувати [Mycobank, 2020].

За сучасними даними рід нараховує 9 видів: *Chromelosporium arenosum* Hennebert 1973, *C. canadense* Hennebert 1973, *C. carneum* (Pers.) Hennebert 1973, *C. coeruleascens* (Bonord.) Hennebert 1973, *C. fulvum* (Link) McGinty, Hennebert & Korf 1975, *C. macrospermum* Hennebert 1973, *C. ochraceum* Corda 1833, *C. terrestre* (Fr.) M.B. Ellis 1976 та *C. trachycarpum* Hennebert 1973. З них в Європі найбільш поширеними є 4 види:

C. carneum, *C. fulvum*, *C. ochraceum* та *C. terrestre*. За результатами проведеної нами ревізії фондів Наукового мікологічного гербарію CWU (Мус) усі вони трапляються і в Україні.

C. ochraceum характеризується вохряними спороношеннями з простими конідієносцями і бородавчастими конідіями 4-5,5 мкм в діаметрі. Його було знайдено на гнилій деревині осики (AS 7149) та на гіменофорі гнилого плодового тіла *Fomes fomentarius* (L.) Fr. (AS 7275) у НПП «Гетьманський» (околиці с. Климентове, Охтирський р-н., Сумська обл.), а також на поваленій гілці осики або дубу (AS 5110) на території РЛП «Ізюмська лука» (Ізюмський р-н., Харківська обл.).

C. fulvum (= *Peziza ostracoderma* Korf) характеризується корично-бурими спороношеннями з простими конідієносцями і гладенькими конідіями 5-14 мкм в діаметрі. Його було виявлено на компості для вирощування печериць (AS 4678), підприємство «Грикар» (Харківський р-н., Харківська обл.).

C. terrestre характеризується наявністю синнем кремового кольору і конідіями 5-8 мкм в діаметрі. Його було зібрано на напіврозкладеній деревині бука в природному заповіднику «Розточчя» (околиці с. Івано-Франкове, Яворівський р-н., Львівська обл.), а також на ґрунті в буковому лісі (AS 5520) в НПП «Гуцульщина» (околиці с. Косів, Косівський р-н., Івано-Франківська обл.).

C. carneum характеризується наявністю синнем тілесного кольору і конідіями 4-6 мкм в діаметрі. Його було зібрано на корі гнилої гілки дубу (AS 5020) у НПП «Галицький» (околиці с. Галич, Івано-Франківський р-н., Івано-Франківська обл.), на напіврозкладеній деревині дубу (AS 5258) в НПП «Гуцульщина», околиці с. Косів, на лісовій підстилці у буковому лісі (AS 5746) в НПП «Ужанський» (околиці с. Стужиця, Ужгородський р-н., Закарпатська обл.), а також на опаді вільхи (AS 4915) на території природного заповідника «Горгани» (околиці с. Максимець, Надвірнянський р-н, Івано-Франківська обл.).

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

1. Ellis M.B. 1976. More Dematiaceous Hyphomycetes. Kew: Commonwealth Mycological Institute.
2. Hennebert G. L. 1973. *Botrytis* and *Botrytis*-like Genera // *Persoonia - Molecular Phylogeny and Evolution of Fungi* 7 (2): 183–204.
3. Hennebert G. L., Korf R.P. 1975. The peat mould, *Chromelosporium ollare*, conidial state of *Peziza ostracoderma*, and its misapplied names, *Botrytis crystallina*, *Botrytis spectabilis*, *Ostracoderma epigaeum* and *Peziza atrovinosa* // *Mycologia* 67 (2): 214–40. <https://doi.org/10.1080/00275514.1975.12019745>.
4. www.mykobank.org / Mycobank Database [Електронний ресурс] (29.07.2020)